Sumární přehled trajektorií pacientů před úmrtím dle regionů

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Marek Lichter[1], Michaela Havlíčková[1], Jiří Jarkovský[1], Daniel Klimeš[1], Jan Mužík[1], Martin Komenda[1], Ladislav Dušek[1] [1] Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	18.02.2026
Datum poslední aktualizace:	18.02.2026
Datum schválení pověřence pro ochranu osobních údajů ÚZIS:	18.02.2026
Datum schválení poradou vedení ÚZIS:	24.02.2026
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	OIS-05-04
Klíčová slova:	NISPP, Národní informační systém paliativní péče, LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, paliativní péče, péče o umírající, zemřelí, úmrtí z chronických příčin
EuroVoc:	úmrtnost, paliativní péče
Citace:	Lichter M., Havlíčková M., Jarkovský J., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Sumární přehled trajektorií pacientů před úmrtím dle regionů. *Národní zdravotnický informační portál* [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2661-trajektorie-pacientu-pred-umrtim-regiony-otevrena-data. ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2661-trajektorie-pacientu-pred-umrtim-regiony-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je poskytnutí přehledu o podílech trajektorií u zemřelých osob v období 2011 až 2024 v jednotlivých letech s očekávatelným úmrtím v České republice.

1.2 Základní informace

Datová sada je stratifikována dle roku úmrtí osoby, kraje bydliště a vybraných trajektorií. Data jsou poskytována od roku 2011 do posledního uzavřeného roku. Výsledky jsou vyjádřeny v podílech jednotlivých trajektorií na všech možných trajektoriích zemřelých osob.

Data vychází z evidence Českého statistického úřadu za osoby s trvalým či dlouhodobým pobytem v ČR. Pro databázi zemřelých ČSÚ využívá podkladů předaných na Listu o prohlídce zemřelého (evidence ÚZIS). Informace o poskytnuté paliativní péči jsou odvozeny z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), který obsahuje data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

1.3 Interpretace, informační hodnota a případné limity

Trajektorie představují standardizované typologie průchodů zdravotním systémem před smrtí. Trajektorie nepokývají všechny možné cesty pacientů zdravotním systémem. Sledovány jsou zejména významné události v péči o pacienta (např. vykázání péče odborností 926). Dostupné jsou hodnoty jak za jednotlivé trajektorie, tak za jejich skupiny. Optimální trajektorie představují vhodnou péči před úmrtím, efektivitu zdravotního systému a celkově nižší náklady. Neoptimální trajektorie představují opak optimálních.

Očekávatelné úmrtí je definováno jako úmrtí osob, u kterých došlo k úmrtí na základě eskalace déle trvajících problémů. Jde o zemřelé osoby z chronických příčin v rozsahu MKN-10: C00–C97, J00–J18, J20–J22, J40–J47, J96, E10–E14, K70–K77, F01, F03, G30, R54, N17, N18, N28, I12, I13, G10, G20, G35, G122, G903, G231, B20–B24 nebo také kardiovaskulárních příčin MKN-10: I00–I11, I14–I52, I60–I69, (avšak v případě úmrtí pacienta na akutním lůžku po déle než týdnu, úmrtí na lůžku následné péče, nebo hospitalizací v minulém roce života).

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění…) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

1.4 Příklady použití

Uživatel může hodnotit podíly jednotlivých trajektorií v různých letech na úrovni krajů.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

1.6 Klíčová slova

NISPP, Národní informační systém paliativní péče, LPZ, List o prohlídce zemřelého, Databáze zemřelých, paliativní péče, péče o umírající, zemřelí, úmrtí z chronických příčin

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

úmrtnost, paliativní péče

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 210
- Počet popisných atributů: 21
- Velikost: 0,082 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze zemřelých ČSÚ. Ta je vytvářena na podkladě dat z evidence List o prohlídce zemřelého, a je ošetřena legislativně zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách) s účinností od 1. dubna 2012 a novelou vyhlášky č. 364/2015 Sb., kterou se mění vyhláška 297/2012 Sb., o Listu o prohlídce zemřelého, platná od 1. 1. 2016). Evidenci úmrtí ošetřuje také Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách a zpracování statistiky úmrtí pak Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě. Zdrojem dat je také databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregovaná data v podílech jednotlivých trajektorií na všech trajektoriích zemřelých osob v rámci roku úmrtí a kraje bydliště.

5 Atributy datové sady

1. **Rok úmrtí**
   - Název parametru: rok_umrti
   - Datový typ: numeric
   - Popis parametru: kalendářní rok úmrtí osoby
   - Možné hodnoty: v rozsahu od roku 2011 až do posledního uzavřeného kalendářního roku
2. **Kraj bydliště osoby**
   - Název parametru: kraj_kod
   - Datový typ: string
   - Popis parametru: kraj bydliště osoby dle číselníku ČSÚ

- Možné hodnoty: kódování krajů České republiky podle NUTS 3 (číselník ČSÚ). Obsahuje speciální hodnotu „CZ0“ podle NUTS 1, která představuje celou Českou republiku

3. **Optimální trajektorie 1**
   - Název parametru: OT1
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný na lůžku následné nebo dlouhodobé péče mimo lůžkový hospic
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
4. **Optimální trajektorie 2**
   - Název parametru: OT2
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný doma
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
5. **Optimální trajektorie 3**
   - Název parametru: OT3
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s péčí praktického lékaře
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
6. **Optimální trajektorie 4**
   - Název parametru: OT4
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s asistencí mobilní specializované paliativní péče
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
7. **Optimální trajektorie 5**
   - Název parametru: OT5
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný v lůžkovém hospici
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
8. **Optimální trajektorie 6**
   - Název parametru: OT6
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
9. **Optimální trajektorie 7**
   - Název parametru: OT7
   - Datový typ: real
   - Popis parametru: terminálně nemocný klient domova pro seniory, dochovaný v domově pro seniory ve sdílené péči
   - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
10. **Optimální trajektorie 8**
    - Název parametru: OT8
    - Datový typ: real

- Popis parametru: terminálně nemocný pacient, dochovaný doma s domácí péčí (resp. v režimu signálního kódu)
- Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta

11. **Neoptimální trajektorie 1**
    - Název parametru: NT1
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, zemřelý za terminální hospitalizace
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
12. **Neoptimální trajektorie 2**
    - Název parametru: NT2
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, převezený k terminální hospitalizaci záchrannou službou
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
13. **Neoptimální trajektorie 3**
    - Název parametru: NT3
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: terminálně nemocný pacient v domácí péči, zemřelý za hospitalizace
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
14. **Neoptimální trajektorie 4**
    - Název parametru: NT4
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: terminálně nemocný pacient, převážený opakovaně záchrannou službou
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
15. **Neoptimální trajektorie 5**
    - Název parametru: NT5
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
16. **Neoptimální trajektorie 6**
    - Název parametru: NT6
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: klient domova pro seniory, zemřelý za terminální hospitalizace prostřednictvím ZZS
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
17. **Neoptimální trajektorie 7**
    - Název parametru: NT7
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: terminálně nemocný pacient v domácí péči v režimu signálního kódu, zemřelý za hospitalizace
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
18. **Neoptimální trajektorie 8**
    - Název parametru: NT8
    - Datový typ: real

- Popis parametru: terminálně nemocný pacient v mobilní specializované paliativní péči, předaný k terminální hospitalizaci
- Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta

19. **Suma optimálních trajektorií**
    - Název parametru: optimalni_trajektorie
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: suma hodnot za optimální trajektorie
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
20. **Suma neoptimálních trajektorií**
    - Název parametru: neoptimalni_trajektorie
    - Datový typ: real
    - Popis parametru: suma hodnot za neoptimální trajektorie
    - Možné hodnoty: v rozsahu 0 až 1, hodnoty lze snadno převést na procenta
21. **Počet zemřelých osob z očekávatelných příčin**
    - Název parametru: pocet_ocekavatelne_zemrelych
    - Datový typ: numeric
    - Popis parametru: zemřelé osoby podle stratifikace z očekávatelných příčin
    - Možné hodnoty: suma počtu zemřelých osob z očekávatelných příčin